

Tylldalen Bygdetun

Tylldalen Bygdetun ble stiftet 1974, på et møte innkalt av Bygdeutvalget. Samlingene som Ingmar Øvergaard, Hanestad, i samarbeid med Jon Nybroen, hadde bygd opp i Prestegarden i 1950-åra, ble kjøpt og skjøttet underskrevet olsok samme år. Gert Eggen var første formann for museet, i ordets beste forstand en arbeidende styreformann.

Prestegarden er en gammel gard, Øvergaard som hadde overtatt deler av tunet og noen hus, flyttet flere etterhvert. Navnet Prestegarden skriver seg fra den tid garden virkelig var prestegard og Tylldalen eget kirkesokn. De første kirkene i Tylldalen lå i nærheten. Fra den opprinnelige garden er det bare igjen 2 hus, hovedbygningen og bua, resten er flyttet dit.

Museet har 5 avdelinger og har særlig lagt ned et stort arbeid med Olsokspelet "Dei urolege av hjarte" med tekst av Ola Jonsmoen, musikk Ellef Røe, der tunet og lia er skueplass. Spelet krever stor innsats og betyr stor aktivitet og er en fin måte å formidle historie på, dessuten gir det viktig tilskudd til bygdetunets økonomi.

Litt om de enkelte husa:

1) Hovedbygningen har stått i Prestegarden opprinnelig, og er temmelig gammel. Akershusisk stueplan, men breiere enn vanlig østerdalsstue, mer firkantet grunnplan og høgere. Var en periode på bygd med loft over midtparatiet, såkalt kaffekvernbygning. Huset ble revet til botnen og lagt opp igjen høsten 1957. Tilbygget (restauranten) ble opp-

Tylldal Bygdetun

ført sommeren 1989.

2) Loft fra Klokkarstua ble flyttet og satt opp på tunet høsten 1957. Loftet er ca. 180 år gammelt og særegent i stilen.

3) "Kjerkestua" ble flyttet fra Solli i 1959. Nytt jordtak lagt høsten 1988. Stua skal være vel 300 år gammel. Etter tradisjonen gjorde huset før 1736 (da "vår forlørsers kirke" nedunder bakkene ble tatt i bruk) tjeneste som "Tylldølenes kirke". Den må da ha stått på det gamle kirkestedet i bygda ca 200 meter sør for bygdetunet. Deretter ble stua flyttet ned til den nye kirka og gjort om til kirkestue – og tjente rundt 1832 også som skolehus. I 1933-34 ble stua revet og solgt til bolighus.

4) Stalllåven fra Neate (Rønningen) ble også flyttet i 1959, lagt opp igjen og fikk jordtak.

5) Buret fra Haulund ble flyttet i 1960.

6) Do fra Tølløvsrø ble også flyttet i 1960.

7) Bua har vært i Prestegarden fra før. Den ble revet og lagt opp igjen på samme tomt i 1961, men snudd slik at inngangen ble mot sør, mot før fra sørøst. Bua sto da nesten vegg i vegg med "Goro stua", som var mellom bua og hovedbygningen.

8) Kvennhuset kom opp ved bekken ovafor tunet i 1977. Huset hadde opprinnelig sin plass ved Tyssla mellom Hokstadbakken og Høyberget, ei tid var det brukt som grishus.

Klokketårnet på Korhaugen ble reist sommeren 1976.

Andre avdelinger:

9) Tronshall ble kjøpt i 1976 fra U.L. Uredd for en symbolsk sum på kr 5.000,-. Ungdomslaget hadde bygd Tronshall i 1936, etter at gamle Tronshall brant ned året før. Etter kjøpet er Tronshall satt i bra stand, og tjener nå som fine lokaler for blant annet Vevstua og utstillinger. I den gamle forsamlings-salen i annen etasje er det innredet butikk og posthus, samling av trekkspill etter Peder Gulmoen (1912-1982), han var fra Tylldalen, var kjent komponist og dreiv musikkforretning i Oslo.

Nytt uthus ved Tronshall stod ferdig med torvtak i 1983.

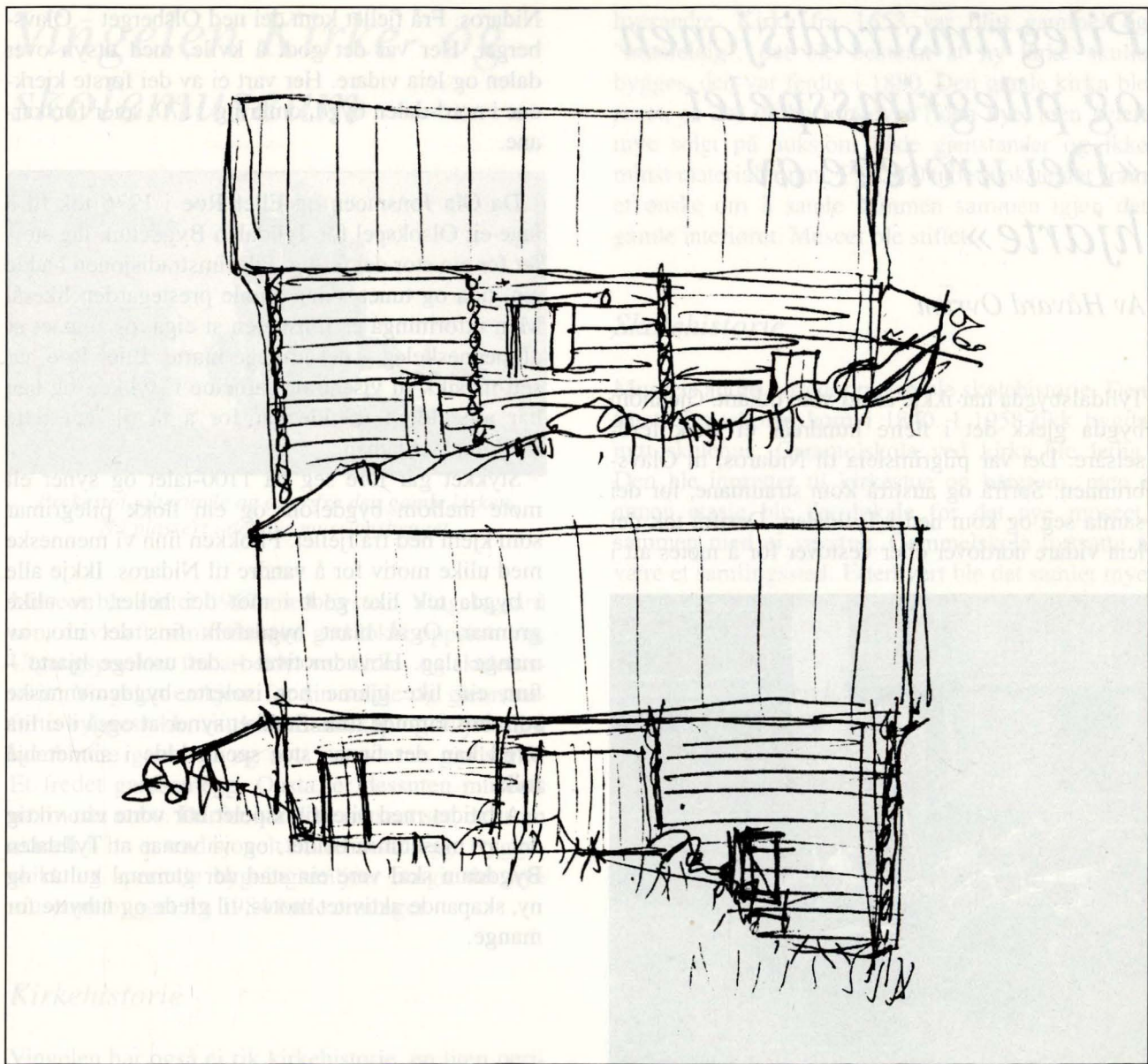
10) Badstua i Gjetla ble gitt av Oddny og Kjell Godtland i 1976. Den ble restaurert i 1979 på sin opprinnelige plass.

Ungdomshuset Tronshall ble kjøpt i 1976 av ungdomslaget Uredd. Dette blir brukt som utstillingslokale av ulike samlinger. Her ser en Peder Gulmoen si trekkspillsamling, montert ferdig i 1995.

11) Låven i Sørgård ble gitt av Toralf Sørgård i 1978. I 1982 ble låven flyttet til ny tomt ovafor de andre husa i Sørgård og rommer nå gardsredskap.

12) Gravsua litt vest for Damtjønna nord for Kommern ble restaurert sommeren 1975. Dette er ei ljørhua, som står på sin opprinnelige plass.

Søgardslåven inneholder ei samling gammel hestredskap. Skisse av Jon Nordsteien.